

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda 9. veljače 2022.

[[Multimedia](#)]

Biblijsko čitanje: *Mt 24, 42.45-47*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U prošloj katehezi, potaknuti još jednom likom svetog Josipa, razmišljali smo o značenju *općinstva svetih*. Upravo na temelju toga danas bih želio nešto detaljnije reći o posebnoj pobožnosti koju je kršćanski puk oduvijek gajio prema svetom Josipu kao *zaštitniku sretne smrti*. Ta je pobožnost plod razmišljanja da su uz Josipa u času smrti bili Djevica Marija i Isus, prije nego što je Isus napustio nazaretsku kuću. O tome ne postoje povijesni podaci, ali kako Josipa više nema u javnome životu, misli se da je umro ondje u Nazaretu, uz svoju obitelj. A uz njega su u času smrti bili Isus i Marija.

Papa Benedikt XV. je prije stotinu godina napisao kako „po Josipu idemo izravno Mariji, a po Mariji izvoru svake svetosti – Isusu“. I Josip i Marija nam pomažu ići Isusu. Potičući pobožnosti u čast sv. Josipa, posebno je preporučio jednu pobožnost te je rekao ovo: „Budući da se zaslužno smatra najučinkovitijim zaštitnikom umirućih, pošto su uz njega u času smrti bili Isus i Marija, sveti pastiri će se pobrinuti da preporučuju i jačaju [...] ona pobožna društva koja su osnovana s ciljem da se Josipu upućuju prošnje za umiruće, kao što su ‘Sretna smrt’, ‘Smrt sv. Josipa’ i ‘Za umiruće’“ (Motu proprio *Bonum sane*, 25. srpnja 1920.). Riječ je o udrugama onog vremena.

Draga braćo i sestre, možda netko misli da su taj jezik i ta tema tek reliktni ostatci prošlosti, ali u stvarnosti naš odnos sa smrću ne odnosi se nikada na prošlost, nego uvijek na sadašnjost. Papa Benedikt

je, prije nekoliko dana, govoreći o samome sebi, rekao da „je pred tamnim vratima smrti“. Lijepo je zahvaliti papi Benediktu koji u 95-oj godini života ima lucidnosti to nam reći: „Ja sam pred tminom smrti, na tamnim vratima smrti“. Baš lijep savjet nam je dao! Takozvana kultura „blagostanja“ nastoji ukloniti stvarnost smrti, ali ju je pandemija koronavirusa na dramatičan način ponovno iznijela na vidjelo. Bilo je grozno: smrt je bila sveprisutna, mnoga su braća i sestre izgubili drage osobe a da nisu mogli biti uz njih i zato im je smrt bilo još teže prihvatiti i s njom se pomiriti. Jedna medicinska sestra mi je ispričala kako je neka starija gospođa umirala te joj je rekla: „Želim pozdraviti svoje prije nego odem sa ovoga svijeta“. I ta hrabra medicinska sestra uzela je mobitel i nazvala. Bio je to oproštaj pun nježnosti...

Usprkos tomu, na sve se načine pokušava otkloniti misao o našoj konačnosti, zavaravajući same sebe da tako smrti oduzimamo njezinu i tjeramo strah. Ali kršćanska vjera nije način istjerivanja straha od smrti, nego nam, radije, pomaže da se s njom suočimo. Prije ili kasnije svi ćemo proći kroz ona vrata.

Pravo svjetlo koje rasvjetljuje otajstvo smrti dolazi od Kristova uskrsnuća. To je svjetlo. Sveti Pavao piše: „No ako se propovijeda da je Krist od mrtvih uskrsnuo, kako neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? Ako nema uskrsnuća mrtvih, ni Krist nije uskrsnuo. Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša“ (1 Kor 15, 12-14). Postoji upravo ta sigurnost da je Krist uskrsnuo, da je živ, da je među nama. I to je svjetlo koje nas čeka iza onih tamnih vrata smrti.

Braćo i sestre, samo se s vjerom u uskrsnuće može bez straha zaviriti u ponor smrti. Ne samo to: možemo smrti vratiti pozitivnu ulogu. Naime, razmišljati o smrti, obasjanoj Kristovim otajstvom, pomaže nam gledati na cijeli život novim očima. Nikad nisam vidio iza mrtvačkih kola kamion za selidbu! Iza mrtvačkih kola: nikad to nisam vidio. Odlazimo sami, bez ičega u sudariju (rubac kojim su u starini težaci brisali znoj sa čela, *nap. pr.*): bez ičega. Jer sudarij nema džepova. Ta samoća smrti: to je istina, nikad nisam vidio da iza mrtvačkih kola ide kamion za selidbu. Nema smisla gomilati ako ćemo jednog dana umrijeti. Ono što moramo skupljati jest ljubav, sposobnost dijeljenja, da ne ostanemo ravnodušni pred potrebama drugih. Ili, kakvog smisla ima svađati se s bratom ili sestrom, prijateljem, članom obitelji, ili bratom ili sestrom u vjeri, ako ćemo jednog dana umrijeti? Kakva korist od toga da se srdimo, da budemo srditi na druge? Pred smrću, brojna se pitanja preoblikuju. Najbolje je umrijeti pomireni, ne ostavljajući iza sebe mržnje, umrijeti bez žaljenja! Želim vam reći jednu istinu: svi smo mi na putu prema tim vratima smrti, svi.

Evandjelje nam govori da smrt dolazi kao kradljivac, tako Isus kaže: dolazi kao tat, i koliko god se trudili držati njezin dolazak pod kontrolom, možda planirajući vlastitu smrt, ona ostaje događaj s kojim se moramo suočiti i pred kojim moramo također napraviti neke izbore.

Mi kršćani moramo imati na umu dvije stvari. Prvo: ne možemo izbjeći smrt, i zato, nakon što smo učinili sve što je ljudski moguće kako bismo izliječili bolesnu osobu, terapijska se upornost (usp.

Katekizam Katoličke Crkve, 2278) pokazuje nemoralnom. Ima ona uzrečica Božjeg vjerničkog naroda, jednostavnog puka: „Pusti ga da umre u miru“, „pomozi mu da umre u miru“: kolike li mudrosti u tome! Drugo razmišljanje odnosi se na kvalitetu same smrti, kvalitetu boli, patnje. Naime, trebamo biti zahvalni za svu pomoć koju medicina nastoji pružiti, kako bi kroz tzv. „paliјativnu skrb“ svaka osoba koja se sprema proživjeti posljednji dio svog života, to učinila na, ljudski gledano, najbolji mogući način. Moramo, međutim, paziti da tu pomoć ne miješamo s, također neprihvatljivim, zastranjenjima koja vode do ubojstva. Moramo pratiti umiruće do praga smrti, ali ne uzrokovati smrt ili potpomagati bilo koji oblik samoubojstva. Podsjećam da se uvijek mora dati prednost pravu na skrb i to za sve, kako najslabiji, napose stariji i bolesni, ne bi nikada bili odbačeni. Život je pravo, a ne smrt, koju treba prihvatiti, a ne pružati i potpomagati. A to se etičko načelo tiče sviju, ne samo kršćanâ ili vjernikâ. Želim ovdje naglasiti jedan društveni stvaran problem: ono „planiranje“ – ne znam je li to ispravan izraz – ubrzavanje smrti starijih osoba. Mnogo puta vidimo u određenom društvenom sloju da se starijim ljudima koje nemaju sredstava daje manje lijekova nego što im treba, i to je nehumano: to da im se ne pomaže, to da ih se gura što prije prema smrti. To nije ljudski niti kršćanski. O starijima valja brinuti kao o blagu čovječanstva: oni su naša mudrost. Pa i ako više ne mogu govoriti, ako se gube, oni su ipak simbol ljudske mudrosti. Oni su ti koji su prošli stazom života prije nas i ostavili nam tolike lijepe stvari, tolika sjećanja, toliku mudrost. Molim vas, nemojte izolirati starije ili ubrzavati njihovu smrt. Pomilovati jednog starca daje istu nadu i nježnost kao i pomilovati dijete, jer početak i svršetak života uvijek je tajna, tajna koju treba poštivati, pratiti i voljeti.

Neka nam sveti Josip pomogne živjeti tajnu smrti na najbolji mogući način. Sretna smrt za kršćanina je iskustvo Božjeg milosrđa, kojim nam se približava i u tom posljednjem trenutku našeg života. I u molitvi Zdravomarijo mi molimo Majku Božju da nam bude blizu „na času smrti naše“. Upravo zato želio bih zaključiti ovu katehezu zajedničkom molitvom Majci Božjoj za sve umiruće, za one koji sada proživljavaju taj trenutak prolaska kroz ta tamna vrata smrti i za njihove ožalošćene obitelji. Molimo zajedno:

Zdravo Marijo...

Apeli Svetoga Oca

Želim zahvaliti svim pojedincima i zajednicama koji su se 26. siječnja ujedinili u molitvi za mir u Ukrajini. Nastavimo upućivati molitve Bogu mira kako bi se ratne prijetnje i napetosti prevladalo ozbiljnim dijalogom i kako bi tome cilju pridonijeli također razgovori u sklopu „Normandijskog formata“. Ne zaboravimo: rat je ludost!

Preksutra, 11. veljače, slavi se *Svjetski dan bolesnika*. Želim spomenuti naše drage bolesnike sa željom da se svima zajamče zdravstvena skrb i duhovno praćenje. Molimo za tu našu braću i

sestre, za njihove obitelji, za zdravstvene djelatnike kao i za sve one koji se o njima brinu.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana